

KERTOMUS SUOMEN VALTIONHALLINNON OSALLISTUMISESTA KUMPPANUUSYHTEISTYÖHÖN NATON KANSSA VUONNA 2019

1. JOHDANTO

Suomi toteuttaa laajaa ja kehittyvää kumppanuutta Naton kanssa. Suomen kumppanuusyhteistyö Naton kanssa alkoi vuonna 1994, jolloin Suomi liittyi Naton rauhankumppanuusohjelmaan (Partnership for Peace, PfP). Nato-kumppanuus on vakiintunut ja tärkeä osa Suomen kansainvälistä ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittista yhteistyötä. Kumppanuusyhteistyö on Suomen kannalta hyödyllistä, sillä se antaa mahdollisuuden osallistua yhteisiin turvallisuuteen liittyviin haasteisiin vastaamiseen sekä kehittää Suomen puolustuskykyä.

Sotilaallisen yhteistyön kehittäminen Naton kanssa on yksi keskeinen tekijä, jolla Suomi pitää yllä ja kehittää kansallista puolustusta ja suorituskykyä oman alueensa puolustamiseksi sekä korkeaa yhteistoimintakykyä. Suomi osallistuu jatkossakin monipuolisesti Naton harjoituksiin ja koulutustoimintaan ja jatkaa kansallisten harjoitustensa avaamista soveltuvin osin kutsutuille Naton jäsen- ja kumppanuusmaille. Suomen ja Naton yhteistyötä syvennettäessä otetaan huomioon, että kumppanuusyhteistyö ei sisällä Naton peruskirjan viidennen artiklan mukaisia turvatakuita eikä velvoitteita.

Suomen Nato-kumppanuuden painopiste on viime vuosina laajentunut kriisinhallintayhteistyöstä Euroopan ja Itämeren alueen turvallisuutta koskevaan yhteistyöhön. Suomelle Walesin huippukokouksessa vuonna 2014 myönnetty ja vuonna 2017 kolmeksi vuodeksi uusittu edistyneen kumppanin asema (Enhanced Opportunities Partner) mahdollistaa kokonaisvaltaisemman ja tavoitteellisemman yhteistyön kehittämisen ja sen suunnittelun pidemmällä aikavälillä. EOP-kumppanimainaksi hyväksyttiin samanaikaisesti Suomen lisäksi Ruotsi, Australia, Jordania ja Georgia. Viime vuosina Suomen, Ruotsin ja Naton välinen 29+2-yhteistyö Itämeren alueen turvallisuutta koskien on ollut keskeinen osa kumppanuustyötä.

Suomen ja Naton välinen kumppanuusyhteistyö kattaa laajasti poliittisen dialogin sekä sotilaallisen ja siviilivalmiusyhteistyön. Yhteistyöstä on linjattu Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisessa selonteossa (2016) sekä puolustuselonteossa (2017). Suomelle on tärkeää, että tulevina vuosina kehitetään sekä säännöllistä poliittista vuoropuhelua että käytännön sotilaallista yhteistyötä.

Naton ja sen kumppaneiden välisellä yhteistyöllä on tärkeä rooli vakauden ja turvallisuuden tuottajana. Suomi on osallistunut merkittävällä panoksella Naton johtamiin kriisinhallintaoperaatioihin. Suomi osallistuu aktiivisesti kumppanimaille avoinna olevaan yhteistyöhön sekä kumppanuus- ja yhteistyöohjelmien kehittämiseen. Yhteistyön peruseriaatteisiin kuuluu avoimuus ja mahdollisuus osallistua kaikkeen kumppanuustoimintaan. Suomen kannalta on tärkeää, että yhteistyö jatkuu ja kehittyy eri osa-alueilla.

Kertomusvuonna 2019 kumppanuusyhteistyöhön osallistuivat Suomessa ulkoministeriö, puolustusministeriö, puolustusvoimat, valtioneuvoston kanslia, sisäministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, maa- ja metsätalousministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö ja sen alainen Huoltovarmuuskeskus. Valtionhallinnon kertomuksen on koonnut ulkoministeriö yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa.

Tässä muistiossa esitetään yhteenveto Suomen Nato-kumppanuustoiminnan keskeisistä tapahtumista ja kuvaillaan yhteistyön eri osa-alueilla tapahtunutta kehitystä vuoden 2019 aikana.

2. YLEISTÄ KUMPPANUUSTOIMINNASTA

Naton toimien uudelleenkohdistaminen on jatkunut muuttuneen turvallisuuspoliittisen tilanteen myötä. Yhteisen puolustuksen ja pelotteen vahvistaminen säilyy Naton toiminnan keskiössä. Kriisinhallinta ja yhteistyövarainen turvallisuus (kumppanuusyhteistyö sis. yhteistoimintakyvyn kehittäminen, kapasiteetin rakentaminen sekä puolustus- ja turvallisuusreformien tukeminen) ovat kuitenkin edelleen osa Naton tehtäväkenttää, ja liittokunta ylläpitää laajaa ja globaalia kumppanuusverkostoa.

Pitääkseen yllä kriisinhallintaoperaatioissa saavutetun yhteistyötason Nato hyväksyi vuonna 2014 kumppanimaiden yhteistoimintakykyaloitteen (Partnership Interoperability Initiative), jolla kumppanuusyhteistyölle luotiin uusia mekanismeja. Suomi on aloitteen yhteistyömuodoista osallistunut yhteistoimintakykytason (Interoperability Platform) ja laajennettujen mahdollisuuksien (Enhanced Opportunities) kumppanuusyhteistyöhön. Laajennettujen mahdollisuuksien yhteistyö mahdollistaa ennakoitavan kumppanuusyhteistyön sekä poliittisen dialogin tiivistämisen.

Itämeren alueen ja laajemmin myös pohjoisten alueiden turvallisuus on korostunut Venäjän voimapolitiikan johdosta. Suomi ja Ruotsi jakavat Naton kanssa saman turvallisuusympäristön ja intressin turvallisuuden ja vakauden vahvistamiseen. Kertomusvuonna Itämeren alueen ja pohjoisten alueiden turvallisuutta koskevat kysymykset ovat pysyneet yhteistyössä ajankohtaisina.

Suomi edistää Naton laajennettujen mahdollisuuksien kumppanuuden sekä Naton, Suomen ja Ruotsin välisen (29+2) yhteistyön syventämistä hyödyntäen avoimena olevat mahdollisuudet muun muassa harjoitus- ja koulutustoiminnassa, siviilivalmiusyhteistyössä sekä yhteisen tilannetietoisuuden kehittämisessä. Itämeren alueen turvallisuus on kumppanuusyhteistyön keskiössä. Samassa kokoonpanossa on mahdollista käsitellä myös muita Euroopan turvallisuuteen liittyviä kysymyksiä.

Samalla Suomi osallistuu mahdollisuuksiensa mukaan Natossa myös muiden alueellisten ja temaattisten kysymysten käsittelyyn, joissa molemmilla osapuolilla on intressi ja yhteistyö tuottaa lisäarvoa. Suomi osallistuu säännöllisesti myös Naton pitkän aikavälin ennakoitavuuteen (ml. Strategic Foresight Analysis and Framework for Future Allied Operations).

Suomelle Nato-yhteistyö on keskeistä niin turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kuin sotilaallisten suorituskykyjen kehittämisen, ylläpidon ja käytön kannalta. Sotilaallisessa yhteistyössä keskeisessä roolissa on mm. osallistuminen koulutus- ja harjoitustoimintaan sekä Naton nopean toiminnan joukkoihin. Tämä on tärkeä osa Suomen puolustuskyvyn ja valmiuden kehittämistä.

Suomen edustustossa Natossa työskentelee 19 henkilöä. Valtaosa henkilöstöstä on ulkoministeriön, puolustusministeriön, pääesikunnan ja Huoltovarmuuskeskuksen lähettämiä asiantuntijoita. Osa lähetetyistä asiantuntijoista on myös vastuussa tehtävistä Suomen pysyvässä edustustossa Euroopan unionissa.

Suomella oli kertomusvuonna kaksi lähetettyä virkamiestä Naton sihteeristössä (Voluntary National Contribution) poliittisten asioiden ja turvallisuuspolitiikan osastolla ja puolustussuunnitteluosastolla.

Vuonna 2019 Naton komento- ja joukkorakenteessa kumppanimaille avoimissa tehtävissä työskenteli 17 suomalaista upseeria / asiantuntijaa. Lisäksi Suomella oli vuoden 2019 lopussa neljä sotilasta Unkarissa Pápan tukikohdassa osana SAC-järjestelyn (Strategic Airlift Capability) monikansallista ilmakuljetusyksikköä. Viron isännöimässä Naton kyberpuolustuksen osaamiskeskuksessa (Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence, CCD COE) Suomella oli yksi edustaja. Saksan isännöimässä Naton matalanvedenalueen osaamiskeskuksessa (Centre of Excellence for Operations in Confined and Shallow Waters, COE CSW) työskenteli yksi upseeri mutta paikasta luovuttiin vuoden 2019 lopussa. Tämän lisäksi yksi suomalainen asiantuntija työskentelee Latvian isännöimässä Naton strategisen viestinnän osaamiskeskuksessa (Strategic Communications Centre of Excellence, StratCom COE) ja yksi Liettuan Naton energiaturvallisuuden osaamiskeskuksessa (Energy Security Centre of Excellence, ENSEC COE).

2.1. Kertomusvuoden keskeisiä tapahtumia

Naton päämiehet kokoontuivat Lontooseen 3.-4.12.2019 liittokunnan 70-vuotisjuhlavuoden merkeissä. Päämieskokousta valmisteltiin syksyn aikana Naton puolustusministerikokouksessa 24.-25.10.2019 ja

ulkoministerikokouksessa 20.11. Päämieskokouksen julkilausumalla viestitään Naton yhtenäisyyttä ja onnistumista Euroopan kattavan puolustuksen ja pelotteen vahvistamisessa. Mm. valmiusaloitteen edistyminen sekä sotilaallinen liikkuvuus ovat tässä keskeisiä kokonaisuuksia. Julkilausumassa huomioidaan myös Naton vahvistunut valmius uudenlaisia uhkia ja haasteita, kuten hybridi- ja kyberuhat, terrorismi, uudet teknologiat ja avaruus, koskien. Julkilausumassa kiinnitetään huomiota sekä Venäjään että Kiinaan. Päämieskokouksessa hyväksyttiin Naton innovaatioita ja uusia teknologioita käsittelevä tiekartta. Uudet teknologiat ovat nousseet laajasti liittokunnan agendalle ja niitä lähestytään mm. puolustuksellisten suorituskykyjen kehittämisen ja kriittisen infrastruktuurin suojaamisen näkökulmasta. Päämieskokous hyväksyi lisäksi avaruuden uudeksi operatiiviseksi ulottuvuudeksi. Päämieskokouksen julkilausumalla huomioitiin EU-Nato-yhteistyön edistyminen.

Naton, Suomen ja Ruotsin poliittinen dialogi on viime vuosina jatkunut mm. huippu- ja ministerikokousten yhteydessä Naton kutsusta. Vuonna 2019 vuoropuhelua jatkettiin Naton puolustusministerikokoonpanossa. Poliittisen dialogin kehittäminen vahvistaa Suomen mahdollisuuksia seurata Natossa käytävää keskustelua Euroopan turvallisuudesta ja vaikuttaa yhteistä turvallisuusympäristöä koskeviin kysymyksiin.

Puolustusministerit Niinistö ja Kaikkonen osallistuivat kertomusvuonna EU:n puolustusaloitteita, innovaatioita ja uusia teknologioita sekä hybridiuhkiin vastaamista ja yhteiskuntien kriisinsietokyvyn parantamista käsitteleviin Naton puolustusministerikokouksen istuntoihin helmi-, kesä- ja lokakuussa. Lisäksi kesä- ja lokakuussa Suomi osallistui Naton Resolute Support -operaatiota käsittelevään työistuntoon. Kesäkuussa järjestettiin lisäksi ISIS:n vastaisen koalition (D-ISIS) kokous. Puolustusvoimien komentaja osallistui Naton sotilaskomitean komentajakokoonpanossa pidettyyn kokoukseen tammikuussa 2019.

Naton pelotteen vahvistaminen jatkui kertomusvuonna. Vuoden 2017 syksyllä käynnistyneen eteentyönnetyn läsnäolon (Enhanced Forward Presence, EFP) toimeenpanoon Baltian maissa sekä Puolassa osallistuu jatkuvasti noin 20 jäsenmaata (yhteensä noin 5 000 sotilasta). Samaan aikaan Nato piti auki vuoropuhelua Venäjän kanssa: Nato–Venäjä-neuvosto (NRC) kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa.

Itämeren strateginen merkitys on kasvanut ja samalla Suomen ja Ruotsin asema Naton kumppanimaina on korostunut. Itämeren alueen turvallisuutta koskeva yhteistyö jatkui kertomusvuonna 29+2-kokoonpanossa.

EU–Nato-yhteistyön kehittäminen on jatkunut kesäkuussa 2016 annetun EU:n ja Naton yhteisjulistuksen pohjalta. Kesällä 2019 julkaistun neljännen edistymisraportin mukaan yhteistyö on edistynyt mm. poliittisessa dialogissa, sotilaallisessa liikkuvuudessa ja hybridiuhkien torjunnassa. Yhteistyön edistäminen oli prioriteetti Suomen EU-puheenjohtajuuskauden 2019 aikana. Helsinkiin vuonna 2017 perustettuun Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskukseen (European Centre of Excellence for Countering Hybrid Threats, Hybrid CoE) on liittynyt monia uusia EU- ja Nato-jäsenmaita, 2019 lopussa keskuksessa oli 27 osallistujamaata. Keskus on yleisesti nostettu keskeiseksi esimerkiksi EU–Nato-yhteistyöstä käytännön tasolla.

Poliittista vuoropuhelua Naton kanssa pidettiin vuonna 2019 yllä myös korkean tason vierailuilla. Naton varapääsihteeri Gottemoeller vieraili Suomessa elokuussa ja apulaispääsihteeri Alvar-González maaliskuussa. Naton Euroopan joukkojen komentaja (SACEUR), kenraali Tod Wolters vieraili Suomessa elokuussa ja Naton Joint Forces Command Brunssumin komentaja, kenraali Erhard Bühler lokakuussa 2019. Naton pääsihteerin Naiset, rauha ja turvallisuus -erityisedustaja Claire Hutchinson vieraili Helsingissä lokakuussa.

2.2. Kumppanuustavoitteet

Naton suunnittelu- ja arviointiprosessi (Planning and Review Process, PARP) on keskeinen väline kehittää Suomen puolustusta, puolustusvoimien suorituskykyä ja valmiuksia osallistua sotilaalliseen kriisinhallintaan. Suomi on osallistunut PARP-prosessiin vuodesta 1995. Keväällä 2019 Suomesta tehtiin maakohtainen arvio, jossa Suomen todettiin edistyneen hyvin vuonna 2018 sovittujen 34 kumppanuustavoitteen toimeenpanossa.

Puolustusvoimien suorituskyykyjen keskeisen osan eli puolustusmateriaalin ylläpitäminen ja kehittäminen tapahtuu puolustusvoimien kehittämisohjelmassa, jossa huomioidaan täysimääräisesti monikansallinen yhteistyö. Kumppanuustavoitteet sisältävät kattavasti puolustusvoimien kehittämisohjelmakokonaisuuden, millä varmistetaan puolustuksen laaja-alainen kehittäminen kumppanuusyhteistyötä hyödyntäen.

2.3. Harjoitus-, koulutus- ja arviointitoiminta

Osallistuminen kansainväliseen koulutus- ja harjoitustoimintaan sekä nopean toiminnan joukkoihin on tärkeä osa Suomen puolustuskyvyn ylläpitämistä ja kehittämistä. Suomi kehittää puolustusvoimien suorituskyykyjä osallistumalla Naton ja sen jäsenmaiden järjestämään koulutus-, harjoitus- ja evaluointitoimintaan sekä kutsumalla Naton jäsen- ja kumppanuusmaita kansallisiin harjoituksiinsa.

Suomi osallistuu Naton harjoituksiin aina kumppanimaan roolissa ja kansallisista lähtökohdista. Osallistumisharkinnassa arvioidaan, mitä lisäarvoa kukin harjoitus kansallisen puolustuksen näkökulmasta tuottaa. Harjoitustoiminnassa korostuu koulutus- ja harjoitusyhteistyö Yhdysvaltojen, Ruotsin ja Naton kanssa. Puolustusvoimien kansainvälinen koulutus- ja harjoitussuunnitelma vuonna 2019 sisälsi 92 tapahtumaa. Näistä 15 oli Naton sotilaallisia koulutus- ja harjoitustapahtumia.

Osa puolustusvoimien kansallisista harjoituksista on suunnitelmallisesti avattu Suomen kannalta tärkeille kumppanimaille. Osa avatuista harjoituksista on ilmoitettu Naton koulutus- ja harjoitusohjelmaan (NATO MILITARY TRAINING AND EXERCISE PROGRAM, NATO MTEP) ja osa on avoinna muille kumppanimaille, kuten muille Pohjoismaille. Osa Naton järjestämistä harjoituksista sisältää artikla 5 -elementin. Naton painopisteen siirryttyä oman alueen puolustuksen vahvistamiseen tämä ulottuvuus on vahvistunut Naton ja sen jäsenmaiden järjestämässä harjoitustoiminnassa. Nato kutsuu näihin harjoituksiin myös kumppanimaita.

Suomi hyödyntää vahvaa kriisinhallintaosaamistaan tekemällä laajaa koulutusyhteistyötä sotilaallisen kriisinhallinnan alalla kaikkien keskeisten toimijoiden ja erityisesti Naton, YK:n ja EU:n kanssa.

Suomi osallistui kertomusvuonna Naton CMX19-kriisinhallintaharjoitukseen. CMX (Crisis Management Exercise) on luonteeltaan päätöksenteko- ja konsultaatioharjoitus ja kuuluu vakiintuneesti Naton harjoitusohjelmaan. Harjoituksiin ei osallistu joukkoja, eikä niihin kuulu toimintaa kentällä. Suomi on osallistunut CMX-harjoituksiin vuodesta 1998 lähtien aina silloin, kun harjoitus on ollut kumppanimaille avoin.

Suomi osallistui Naton vuosittain järjestettävään kyberuhkia käsittelevään Cyber Coalition -harjoitukseen. Suomen osalta harjoituksen johti PLM ja siihen osallistui edustajia puolustusvoimista, suojelupoliisista ja kyberturvallisuuskeskuksesta. Lisäksi Suomi osallistui Naton kyberpuolustuksen osaamiskeskuksen järjestämään Locked Shields -kyberharjoitukseen, jossa oli mukana puolustusvoimien edustajia sekä reserviläisiä.

Naton Liettuan energiaturvallisuuskeskus ja Euroopan komission tutkimusyksikkö järjestivät Vilnassa 14.-16.5.2019 harjoituksen, jossa testattiin Baltian maiden ja Itämeren alueen yhteenliitetyn kaasujärjestelmän kestävyyttä kaasuntoimitusten häiriötilanteissa. Harjoituksen pääteema oli harjoitella Baltian maiden eri tahojen reagointia laajassa kaasuntoimitusten häiriötilanteessa. Harjoitukseen kutsuttiin mukaan myös Suomi ja Puola, koska haluttiin testata tilannetta, jossa yhteenliitettyssä verkossa olisivat mukana myös Suomen kaasuverkko 1.1.2020 käyttöönotettavan Balticconnectorin välityksellä ja Keski-Euroopan kaasuverkko vuonna 2022 käyttöönotettavan GIPL-putken välityksellä. Harjoitus jakaantui neljään eri ryhmään, jotka olivat: solidaarisuusartikla 13 naapurimaan auttamisesta (kaasun toimitusvarmuusasetus EU 2017/1938), kaasun toimitusvarmuuden riskien ennaltaehkäisy- ja hätäsuunnitelmat, strateginen viestintä sekä kyberturvallisuus. Harjoitukseen osallistuivat edustajat työ- ja elinkeinoministeriöstä ja Huoltovarmuuskeskuksesta sekä Gasum Oy:stä kaasun järjestelmävästään ominaisuudessa.

Kertomusvuonna vastavuoroiset liittymiset HNS MOU -asiakirjoihin ovat jatkuneet. Suomi on myös jatkanut isäntämaatukea koskevan kumppanuustavoitteen valmisteluita ja täytäntöönpanoa.

Suomi on osallistunut suunnitelmallisesti Naton nopean toiminnan joukkojen (NATO Response Force, NRF) valmiusvuoroihin vuodesta 2012 alkaen. Osallistuminen tapahtuu täydentävässä joukkopoolissa (Follow on Forces Group) sotilaallisen kriisinhallinnan joukkorekisterin mukaisilla joukoilla. Vuonna 2019 valmiusvuorossa oli maavoimien jääkäriyksikkö.

2.4. Hankeyhteistyö

Suomen ja Naton logistiikkaviraston (NSPA) välinen yhteistyö jatkui tiiviinä 2019. Kertomusvuoden aikana tutkittiin uusia yhteistyöalueita, joilla voidaan lisätä huoltovarmuutta, kustannustehokkuutta ja kansainvälistä yhteensopivuutta sekä tehdä hankintoja NSPA:n avulla. Vuoden 2019 aikana jatkettiin tiivistä yhteistyötä suomalaisen teollisuuden ja NSPA:n välillä, edistään erityisesti suomalaisten yritysten pääsyä Nato-maiden hankintakilpailutuksiin. Suomi on myös edelleen ainoa kumppanimaa, jolla on yhteysupseeri NSPA:ssa. Suomalainen puolustusvälineteollisuus sai yhteensä noin 13 MEUR:n arvosta sopimuksia NSPA:sta vuonna 2019.

Suomi osallistui myös Naton puolustusmateriaaliyhteistyötä koordinoivan Defence Investment-osaston alaisiin työryhmiin. Suomi on Ruotsin ohella keskeisin kumppanimaa materiaaliyhteistyön saralla. Suomelle on avattu lähes kaikki Naton puolustusmateriaaliyhteistyötä kehittävät hankkeet. Suomi on ollut aktiivinen merivoimien alaisissa työryhmissä.

Suomi jatkoi kertomusvuonna osallistumista Natosta muodollisesti erilliseen 12 maan yhteistyöhankkeeseen, jolla vahvistetaan strategista ilmakuljetuskykyä (Strategic Airlift Capability, SAC). Hankkeeseen osallistuvien maiden yhteiskäytössä on kolme C-17 Globemaster -kuljetuskonetta.

2.5. Hybridiuhkiin ja kyberpuolustusalaan liittyvä yhteistyö

Tiivis yhteistyö Naton kanssa varautumisessa hybridi- ja kyberuhkiin on Suomelle tärkeää. Myös EU-Nato-yhteistyön edistäminen ja syventäminen näiden uhkien torjunnassa on Suomelle keskeinen tavoite.

Hybridiuhkien torjunta oli yksi Suomen EU-puheenjohtajuuskauden 2019 prioriteeteista. Suomi pyrki edistämään EU-Nato-yhteistyötä hybridiuhkien torjunnassa puheenjohtajuuskautensa aikana. Konkreettinen yhteistyön muoto on Helsingissä sijaitseva Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskus (Hybrid CoE), joka tukee EU:ta, Natoa ja näiden jäsenmaita sekä edistää EU:n ja Naton yhteistyön tiivistämistä hybridiuhkiin vastaamisessa.

Hybridiuhkiin liittyviä kysymyksiä hoitaa Natossa useampi taho. Naton puolustus suunnitteluosastolle (Defence Policy and Planning Division) sijoitettu puolustuksen tuen ja kriisinkestokyvyn yksikkö (Enablement and Resilience Section ERS) arvioi säännöllisesti liittokunnan jäsenten kriisinkestokykyä osana puolustus suunnittelua. Arviointi perustuu seitsemän avaintoimialan perusvaatimukseen (ks. luku 4). ERS myös ohjeistaa liittokunnan jäseniä varautumaan uusiin uhkiin. Naton nousevien turvallisuushaasteiden yksikkö (Emerging Security Challenges) arvioi uusia uhkia, ja Naton hybridianalyysitoiminto (Hybrid Analysis Branch) vastaa tilannekuvan ylläpidosta. Helsingissä sijaitsevan hybridiosaamiskeskuksen lisäksi Naton hybridiuhkien vastaiseen työhön osallistuvat Riassa sijaitseva Naton strategisen viestinnän osaamiskeskus (StratCom COE), Tallinnassa toimiva Naton kyberpuolustuksen osaamiskeskus (CCD COE) sekä Vilnassa toimiva Naton energiaturvallisuuden osaamiskeskus (ENSEC COE).

Nato katsoo hybridivaikuttamisen kohteena olevan jäsenmaan kantavan päävastuun hybridiuhkiin vastaamisesta. Nato on kuitenkin valmis auttamaan liittolaisia hybridiuhkia vastaan osana yhteistä puolustusta. Natolla on ollut hybridisodankäynnin vastainen strategia vuodesta 2015 lähtien. Natolla on käytössään myös hybridivasteryhmiä, jotka tarjoavat liittolaismaille räätälöityä tukea hybridiuhkiin valmistautumisessa ja niihin vastaamisessa maiden avunpyyntöjen perusteella.

Naton hybridianalyysitoiminto järjesti joulukuussa 2019 hybridianalyysikonferenssin, johon se kutsui myös valikoituja kumppanimaita mukaan lukien Suomen. Suomesta konferenssiin osallistuivat VNK,

UM (hybridisuurlähettiläs) ja Suojelupoliisi. Lisäksi Suomen hybridisuurlähettiläs jatkoi vuoropuhelua Naton sihteeristön kanssa hybridiuhkia koskevan kokonaisuuden osalta.

Suomi on tehnyt vuodesta 2012 lähtien kansallisen puolustuksen tarpeisiin perustuvaa kyberpuolustusyhteistyötä Naton kanssa. Naton kyberpuolustuspolitiikkalinjaus korostaa yhteistyön kehittämistä edistyneiden, erikseen valittavien kumppanimaiden kanssa. Vuonna 2017 Suomen ja Naton välillä solmittiin pitkään valmisteltu kyberpuolustuksen kahdenvälinen poliittinen puiteasiakirja, joka luo kehyksen yhteistyölle muun muassa tilannetietoisuuden ja yhteensopivuuden parantamiseksi, suorituskykyjen rakentamiseksi, kybertapahtumien havainnointikyvyn parantamiseksi ja tietoverkkojen häiriönkeston parantamiseksi. Puitejärjestely edistää lisäksi tietojen vaihtamista sekä oppimista kyberpuolustuksen alalla. Suomi on ensimmäinen kumppanima, jonka kanssa Nato on tehnyt puitejärjestelyn kyberpuolustuksen alalla. Vuonna 2019 käytännön yhteistyötä tiivistettiin kyberpuolustuksen suorituskykyjen kehittämisen, tilannetietoisuuden sekä näitä tukevan tutkimuksen alueilla.

3. KANSAINVÄLINEN KRIISINHALLINTA

3.1. Operaatio-osallistuminen

Osallistuminen Naton johdolla toteutettaviin kriisinhallintaoperaatioihin on ollut keskeinen osa Suomen kumppanuusyhteistyötä. Ulko- ja turvallisuuspoliittisten tavoitteiden lisäksi osallistuminen kriisinhallintaan parantaa Suomen omaa turvallisuutta ja puolustuskykyä sekä antaa arvokasta kokemusta kansallisen puolustuskyvyn kehittämiseen.

Natolla oli kertomusvuonna käynnissä neljä operaatiota: Afganistanin RS-operaatio (Resolute Support Mission, RSM), Kosovon KFOR-operaatio (Kosovo Force), meriturvallisuusoperaatio Sea Guardian Välimerellä sekä Irakin koulutusoperaatio (Nato Mission in Iraq, NMI). Suomi jatkoi osallistumistaan RSM-, KFOR- ja NMI-kriisinhallintaoperaatioihin.

Naton **Resolute Support Mission** on tukenut Afganistanin turvallisuusjoukkojen kehittämistä koulutus-, neuvonanto- ja tukitehtävin vuodesta 2015. Osallistuvat maat ovat sitoutuneet jatkamaan operaatiota ehtoperusteisesti, saavutettuja tuloksia ja Afganistanin tilannetta seuraten. Kertomusvuonna Yhdysvallat pyrki edistämään Afganistanin rauhanprosessia ja RS-operaatio varautui sopeuttamaan toimintojaan rauhanprosessin edellytyksiin. Rauhanprosessi ei kuitenkaan kertomusvuonna edennyt vaiheeseen, jossa sopeutustoimet olisivat tulleet ajankohtaisiksi, vaan operaation joukkovahvuus säilyi noin 16 700 sotilaassa. Suomen joukkovahvuus kaksinkertaistettiin 60 sotilaaseen maaliskuussa 2019 edellisvuonna tehdyn päätöksen mukaisesti. Suomen kansallinen osallistumispäätös on toistaiseksi voimassa.

Suomi jatkoi tukeaan Afganistanin turvallisuussektorille aiempaa rajoitetummin. Suomen Chicagon lupausten mukainen tuki turvallisuussektorille vuosina 2018–2020 on ollut kuusi miljoonaa euroa vuosittain. Kertomusvuonna Suomi tuki armeijan kehittämistä *Afghan National Army Trust Fund* -rahaston kautta 1,5 milj. eurolla ja poliisityön kehittämistä YK:n kehitysohjelman hallinnoiman *Law and Order Trust Fund* -rahaston kautta 1 milj. eurolla.

Kertomusvuonna Suomi osallistui Kosovon **KFOR**-operaatioon noin 20 sotilaalla. Suomen osallistuminen sisälsi esikuntaupseereita ja tiedusteluryhmän. Suomen osallistumispäätös on voimassa toistaiseksi. Kertomusvuonna Suomi lähetti yhden esikuntaupseerin Naton **Nato Mission in Iraq (NMI)** koulutusoperaatioon Irakiin. NMI keskittyy Irakin sotilaskoulutusjärjestelmän kehittämiseen ja turvallisuussektorin uudistamisen tukemiseen täydentäen tällä tavoin muiden kansainvälisten toimijoiden työtä Irakissa. Suomen toistaiseksi voimassa oleva osallistumispäätös on enintään viisi sotilasta.

Suomi on kumppanimaana ja operaatiokumppanina osallistunut myös niitä Naton kriisinhallintaoperaatioita koskevaan suunnitteluun, joissa se on mukana. Kertomusvuonna RS-operaatiota käsiteltiin säännöllisesti virkamiestasolla, puolustusvoimien komentajien tasolla sekä ministeritasolla Brysselissä. KFOR-operaatiota sekä NMI-operaatiota käsiteltiin virkamiestason kokouksissa.

Suomi on pitänyt kautta linjan esillä YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 toimeenpanoon liittyviä kysymyksiä ja edistänyt niiden integroimista osaksi Naton operaatiosuunnittelua. Nato hyväksyi heinäkuun 2018 huippukokouksessaan uudet Naiset, rauha ja turvallisuus -politiikkaohjelman sekä toimintasuunnitelman. Suomi assosioitui niihin kumppanimaana. Suomi on korostanut päätöslauselman 1325 huomioon ottamista kriisinhallinnan poliittisesta ohjauksesta käydyssä keskustelussa Naton sisällä. Vuonna 2019 Natossa aloitti myös uusi neuvoa-antava Naiset, rauha ja turvallisuus -kansalaisjärjestöpaneeli. Paneelin jäsenet nimitettiin lähtökohtaisesti kolmeksi vuodeksi.

Nato hyväksyi Siviilien suojelu -politiikkaohjelman Varsovan huippukokouksessa 2016. Suomi on assosioitunut siihen kumppanimaana. Vuonna 2019 Natossa neuvoteltiin uusi seksuaalisen hyväksikäytön vastaisia toimia ja ehkäisyä koskeva politiikka (The NATO Policy on Preventing and Responding to Sexual Exploitation and Abuse), jonka on määrä tulla voimaan kaikissa Naton operaatioissa sekä päämajalla ja esikunnissa. Suomi osallistui politiikkaa valmistelleeseen konferenssiin alkuvuonna 2019, mutta ei päässyt kumppanimaana mukaan viralliseen neuvotteluprosessiin. Lisäksi Suomi on edistänyt Naton työryhmä- ja komiteatasolla YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1612 lasten suojelemiseksi aseellisessa konfliktissa toimeenpanoon liittyviä kysymyksiä.

3.2. Puolustuskapasiteetin kehittäminen kolmansissa maissa

Vakaustoimet asetettiin virallisesti Naton toiminnan keskiöön puolustuksen ja pelotteen rinnalle vuoden 2016 Varsovan huippukokouksessa. Tällöin lanseerattiin vakauden edistämiseen tähtäävän Projecting Stability -politiikan pääteesit, jonka toimeenpanon osana vahvistettiin tarve kehittää Naton kykyä tukea kumppaneiden puolustuskapasiteettia aiempaa järjestelmällisemmin osana kriisien ennaltaehkäisyä. Naton vakauden edistämisen politiikka pohjautuu näkemykseen, että liittokunnan jäsenten turvallisuuden varmistamiseksi tarvitaan vakaita oloja myös Nato-maiden naapurustossa. 360-asteen lähestymistavalla Nato vastaa etelän liittolaisten muuttoliikkeestä, heikoista valtioista sekä terrorismin ja ääriliikkeiden synnyttämästä epävakaudesta kumpuaviin turvallisuushuoliin.

Naton puolustuskapasiteetin kehittämistoiminta (*Defence and Related Security Capacity Building, DCB*) on konkreettinen keino lisätä vakautta sen lähialueilla ja osoittaa tukea kumppanimaille. Kertomusvuonna Naton DCB -tuen kohdemaihin lukeutuivat Georgia, Moldova, Jordania, Irak ja Tunisia. DCB-tukitoimien lisäksi Nato tukee erilaisten kumppanuusinstrumenttinsa kautta muita kumppanimaitaan, kuten Ukraina ja Afganistania.

Kertomusvuonna Suomi jatkoi tukeaan Naton DCB-toiminnalle. Suomi myönsi 70 000 euroa Naton DCB-rahastolle ja kohdensi samaan rahastoon aiemmin myöntämänsä 40 000 euroa Jordanian viranomaisten siviilikriisinhallintahankkeen toteuttamiseen. Georgiassa Suomen kansallinen asiantuntija jatkoi työtään Naton ja Georgian JTEC- koulutuskeskuksessa (Joint Training and Evaluation Centre, JTEC) kesäkuun loppuun, jolloin Suomen monivuotinen toimikausi keskuksessa päättyi. DCB-toimien ohella Suomi tuki kertomusvuonna haavoittuneiden sotilaiden kuntoutushanketta Ukrainassa 50 000 eurolla sekä ammatillisen osaamisen vahvistamiseen tähtäävää hanketta Ukrainan valtioinstituutioissa 30 000 eurolla.

Kertomusvuonna Suomi myös toteutti omia tukitoimiaan Naton kumppanimaille. Niihin kuuluu koulutuksen tarjoamista Suomessa tai kumppanimaassa, lyhyt- ja pitkäaikaista asiantuntijatukea sekä rahoitusta. Tukea voidaan tarjota sekä osana pohjoismais-baltialaista yhteistyötä (Nordic-Baltic Assistance Program, NBAP) että kansallisesti.

3.3. Siviilikriisinhallinta

Suomi on lähettänyt siviilikriisinhallinnan asiantuntijoita Naton alaisiin toimintoihin sekä sihteeristössä että kriisinhallintaoperaatioissa. Vuonna 2019 Suomi lähetti asiantuntijan Naton sihteeristön poliittisten asioiden ja turvallisuuspolitiikan osastolle sekä puolustussuunnitteluosastolle, Naton strategisen viestinnän osaamiskeskukseen Riikaan sekä Naton energiaturvallisuuden osaamiskeskukseen Vilnaan. Lisäksi Suomen lähettämä asiantuntija työskenteli Naton Resolute Support -operaation siviiliedustajan toimistossa Mazar-e-Sharifissa, Afganistanissa.

4. SIVIILIVALMIUSTOIMINTA

Siviilivalmiustoimintaan liittyvää työtä tehdään Naton siviilivalmiussuunnittelukomiteassa (Civil Emergency Planning Committee, CEPC) sekä neljässä sen alaisuudessa toimivassa sektorikohtaisessa suunnitteluryhmässä. Suunnitteluryhmien lisäksi siviilivalmiussuunnittelu-rakenteeseen kuuluu Euroatlanttinen pelastuspalvelun koordinoitikeskus (Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre, EADRCC), jonka tehtävä on toimia yhteiskunnan toimivuuteen vaikuttavien kriisien tilannekeskuksena sekä koordinoita avustuspyyntöjä ja -tarjouksia terrori-isku- tai suuronnettomuustilanteessa.

Naton siviilivalmiussuunnittelun tarkoitus on kerätä, analysoida ja jakaa tietoja ja kokemuksia kansallisesta valmiussuunnittelusta jäsen- ja kumppanimaissa. Naton siviilivalmiussuunnittelun kautta jäsen- ja kumppanimaat voivat tukea toisiaan varautumaan ja vastaamaan kriisien, onnettomuuksien ja konfliktien seurauksiin siviiliyhteiskunnalle. Toiminta perustuu vapaaehtoiseen osallistumiseen, eikä tuen antamiseen tai saamiseen liity minkäänlaista automatiikkaa.

Siviilivalmiudella tarkoitetaan Naton kontekstissa kykyä ylläpitää yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja, väestön perushuoltoa ja valtion toimintakykyä kriisitilanteessa sekä kykyä tukea puolustusvoimia näiden sodanajan tehtävissä. Merkittävä osa Naton tarvitsemista isäntämaatukitoimista (Host Nation Support), joilla Naton yhteisissä tehtävissä olevien joukkojen huolto-, viestintä-, kuljetus- ja lupa-asiat pyritään turvaamaan, liittyvät juuri siviilivalmiuteen.

Yhteiskuntien kriisinsietokyky nähdään tärkeänä osana Naton valmius- ja varautumistoimintaa. Koska siviilivalmius kuuluu kansalliseen vastuualueeseen, Natolla on rajalliset keinot vaikuttaa jäsenmaiden järjestelyihin. Lähinnä Nato voi tehdä suosituksia ja antaa asiantuntijatukea sitä pyytävälle jäsenmaille.

Nato pyrkii yhteisillä valmiusarvioilla ja muilla toimenpiteillä parantamaan liittokunnan valmiustasoa vastaamaan paremmin turvallisuusympäristön asettamiin haasteisiin.

Natossa liittokunnan siviilivalmiuden tilaa tarkastellaan seitsemän siviilivalmiuden perusvaatimuksen (Baseline Requirements) kautta. Näitä ovat;

1. Valtiohallinnon ja kriittisten yhteiskuntapalveluiden jatkuvuuden varmistaminen;
2. Energiahuollon turvaaminen;
3. Suurten väestöliikkeiden hallinta;
4. Elintarvike- ja vesihuollon turvaaminen;
5. Kyky käsitellä suuria määriä siviiliuhreja;
6. Viestintäjärjestelmien toimintakyvyn turvaaminen;
7. Kuljetusjärjestelmien turvaaminen.

Kyseessä on kansallisen siviilivarautumisen kokonaiskuvaa täydentämään pyrkivä rajattu näkökulma, ei kattava läpileikkaus varautumisjärjestelyihin.

Siviilivalmiuden kehittäminen on sisällytetty osaksi Naton puolustussuunnitteluprosessia. Hybridi- ja kyberuhat ovat nousseet Naton siviilivalmiustoiminnassa keskeiseen asemaan.

Siviilivalmiustoiminnassa panostetaan kriittisen infrastruktuurin suojaamiseen, teknologisen kehittymisen mukanaan tuovien haavoittuvuuksien hallintaan, CBRN-varautumiseen (kemialliset, biologiset, säteily- ja ydinuhat) sekä kyberpuolustukseen liittyvään työhön.

Siviilivalmiussuunnittelukomitean alaiset suunnitteluryhmät ovat nimenneet kukin vastuualueeltaan kansallisia siviiliasiantuntijoita, joiden tietotaitoa Nato voi tarvittaessa käyttää. Vuoden 2019 lopussa Suomesta oli nimettynä 16 kansallista siviilisektorin asiantuntijaa. Näiden kansainvälisesti verkottuneiden asiantuntijoiden kokemukset sekä tietotaito tarjoavat Suomen omalle siviilivalmiustyölle merkittäviä hyötyjä.

Ulkoministeriö järjestää kahdesti vuodessa siviilivalmiussektorin kansallisten yhteistyötahojen kokouksen, jossa käsitellään Naton siviilisektoriin liittyviä ajankohtaisia asioita, Suomen tavoitteita

siviilivalmiustoiminnassa sekä tulevia kansallisen tason linjauksia ja toimenpiteitä. Vuoden 2019 yhteistyötahojen kokoukset pidettiin toukokuussa ja marraskuussa.

4.1. Siviilivalmiussuunnittelukomitea (Civil Emergency Planning Committee, CEPC)

Siviilivalmiustoimintaan liittyvää työtä tehdään Naton siviilivalmiussuunnittelukomiteassa (Civil Emergency Planning Committee, CEPC) sekä neljässä sen alaisuudessa toimivassa sektorikohtaisessa suunnitteluryhmässä.

Nato on uudistanut vuosittaisen ylijohtajakokouksen kokousformaattia kansallista strategisen tason varautumista korostavaksi politiikkajohtajien kokoukseksi (Policy Directors Meeting). Kokousformaatin uudelleen nimeäminen heijastaa Naton sihteeristön pyrkimystä saada kehitettyä CEPC:n keskustelua strategisemmaksi, jolla olisi vaikuttavuutta jäsenvaltioiden kansallisen valmiuden kehittämistyöhön. Suomen kansallisena edustajana Naton siviilivalmiussuunnittelukomitean ylijohtajakokouksessa toimii sisäministeriön pelastusosaston pelastusylijohtaja ja varaedustajana Huoltovarmuuskeskuksen toimitusjohtaja.

Vuonna 2019 Suomi osallistui Naton ylijohtajakokouksen työillalliselle Ruotsin ja EU:n edustajien lisäksi. Illallisen aiheena oli kansallinen kriisinkestävyys ja Naton kokonaisuomaanpuolustuksen toimintamallin (Total Defence) kehittäminen.

4.2. Pelastuspalvelutyöryhmä (Civil Protection Group)

Sisäministeriön pelastusosaston vastuulla oleva pelastuspalvelutyöryhmä kokoontui vuonna 2019 kaksi kertaa, keväällä ja syksyllä. Kokoukset järjestettiin Nato-jäsenmaiden ja valittujen kumppanimaiden (Suomi, Ruotsi, Sveitsi, Pohjois-Makedonia) kesken.

Seitsemästä siviilivalmiuden perusvaatimuksesta käsiteltiin pääosin valtiohallinnon ja kriittisten yhteiskuntapalveluiden jatkuvuuden varmistamista, laajojen väestöliikkeiden hallintaa sekä viestintäjärjestelmien toimintakyvyn turvaamista.

Naton kiinnostus väestön varoittamiseen ja informoimiseen on kasvanut viime aikoina ja CPG:n puheenjohtajisto ehdottikin kevätkokouksessa, että Suomi isännöisi aiheeseen liittyvää workshopia 2019 syksyllä. Suomen EU-puheenjohtajuuden takia asiaa lykättiin pj-kauden jälkeiseen aikaan ja syyskokouksessa sovittiin, että workshop järjestetään Suomessa vuoden 2020 ensimmäisellä puoliskolla. Kohderyhmänä ja osallistujina ovat Naton Civil Protection Group ja Civil Communications Planning Group.

Vuonna 2018 tehostettiin CBRN-varautumiseen liittyvää kehittämistä asettamalla uusi CBRN-työryhmä, joka laati Suomen ja Yhdysvaltojen asiantuntijoiden tuella vuonna 2019 ohjeen siviili-sotilas-yhteistyön tehostamisesta CBRN-terrorismitilanteissa (Non-binding Guidelines For Enhanced Civil-Military Cooperation to Manage the Consequences of Large-Scale CBRN Incidents Associated With Terrorist Attack).

4.3. Teollisuus- ja viestintätyöryhmä (Industrial Resources and Communications Services Group, IRCSG)

Teollisuus- ja viestintätyöryhmän viestintäalaryhmässä tavoitteena oli lisätä tietoa ja ymmärrystä kehittyvän tieto- ja viestintäteknologian ja kybertoimintaympäristön vaikutuksista huoltovarmuuteen ja varautumiseen.

Teollisuus- ja viestintätyöryhmän teollisuusalaryhmän toimintaan osallistumisessa keskeisenä tavoitteena oli kriittisen energiainfrastruktuurin turvaamiseen liittyvien asioiden seuraaminen.

Vuoden 2019 aikana liikenne- ja viestintäministeriön alainen Liikenne- ja viestintävirasto Traficom piti viestintäalaryhmässä tilannekatsauksen viranomaisten toimintakriittisen viestintäpalvelun VIRVE2.0 etenemisestä.

Suomen kokousedustajina teollisuus- ja viestintätyöryhmässä toimivat liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan sekä Huoltovarmuuskeskuksen yhteyshenkilöt ja asiantuntijat. Samoin Suomen Nato-edustusto on ollut työssä aktiivisesti mukana. Työryhmässä oli vuonna 2019 lisäksi neljä suomalaista siviiliasiantuntijaa.

Teollisuus- ja viestintätyöryhmä päätettiin jakaa vuoden 2020 alusta kahteen erilliseen työryhmään: siviiliviestintätyöryhmä (Civil Communications Planning Group, CCPG) ja energiatyöryhmä (Energy Planning Group, EPG).

4.4. Kuljetustyöryhmä (Transport Group)

Vuoden 2019 aikana kuljetusryhmä jatkoi siviilikuljetusjärjestelmien toiminnan tarkastelua siviilivalmiuden perusvaatimusten arviointikriteerien puitteissa. Ryhmässä on kaksi suomalaista siviiliasiantuntijaa.

Kuljetusryhmän merikuljetusalaryhmän kokouksiin kutsuttiin aktiivisesti kumppanimaiden edustajia ja yhteistyö jatkui edellisvuoden tapaan verrattain tiiviinä. Merikuljetusalaryhmä keskittyi kertomusvuoden aikana etenkin hybridi- ja kyberuhkien vaikutuksiin koskien merellisen kuljetusjärjestelmän toimivuutta, kriisinsietokykyä ja jatkuvuuden turvaamista. Kyseiseen aihepiiriin liittyen valmistui selvitys Itämeren osalta. Satamilla on tärkeä rooli eri kuljetusmuotojen kohtauspaiikkana ja niiden painoarvo keskusteluissa kasvoi, samoin tapahtui myös logististen ketjujen saumattoman yhteistyön merkityksen osalta. Toimintavuoden aikana kiinnitettiin huomiota myös kriittisen logistisen infrastruktuurin omistussuhteiden muutoksiin erilaisten yrityskauppojen yhteydessä. Suomen kokousedustajana toimi Väyläviraston johtava merenkulun asiantuntija. Lisäksi työhön ovat aktiivisesti osallistuneet Suomen merikuljetusasiantuntija, merikuljetusalaryhmän edustaja sekä edustajat Huoltovarmuuskeskuksesta ja Suomen Nato-edustustosta.

Kuljetusryhmän maakuljetus- ja siviili-ilmailualaryhmät kokoontuivat vain jäsenmaakokoonpanossa. Maakuljetusalaryhmässä Suomen kokousedustajana toimii Huoltovarmuuskeskuksen asiantuntija ja siviili-ilmailualaryhmässä Suomen kokousedustajana toimi lentoliikenteen matkustaja- ja rahtikuljetusten asiantuntija.

4.5. Lääkintä, maatalous- ja elintarvikehuoltotyöryhmä (Joint Health, Agriculture and Food Group)

Suomen yhteyksiä lääkintä-, maatalous- ja elintarvikesektorin asiakokonaisuuksia käsittelevään työryhmään hoitavat maa- ja metsätalousministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, Puolustusvoimien Sotilaslääketieteen keskuksen ja Huoltovarmuuskeskuksen yhteyshenkilöt sekä Suomen Nato-edustusto. Vuonna 2019 ryhmässä oli lisäksi kolme suomalaista siviiliasiantuntijaa.

Toiminta käsittelee laaja-alaisesti elintarvike-, vesi- ja terveydenhuoltoon liittyvää varautumista. Lähtökohtaisesti ryhmässä pyritään tehostamaan siviili-sotilasyhteistyötä. Ryhmä antaa neuvoja ja suosituksia elintarvike- ja terveydenhuoltoalan kriisinhallinnasta sekä toimii valmiussuunnittelun yhteistoimintaelimenä.

Työryhmä tuotti vuoden 2019 aikana ohjeistuksia koskien elintarvike- ja vesihuollon sekä terveydenhuollon turvaamista kriisi- ja poikkeusoloissa, ml. kykyä käsitellä suuria määriä henkilöuhreja ja järjestelmien kyberhaavoittuvuuksia.

Lääkintä-, maatalous- ja elintarviketyöryhmä päätettiin jakaa vuoden 2020 alusta kahteen erilliseen työryhmään: lääkintätyöryhmä (Joint Health Group, JHG) ja elintarvike- ja maataloustyöryhmä (Food and Agriculture Planning Group, FAPG).

4.6. Polttoainekomitea (Petroleum Committee)

Naton polttoainekomitea käsittelee pääasiassa poltto- ja voiteluaineisiin liittyvää standardisointia. Suomen kokousedustajana polttoainekomiteassa toimii Huoltovarmuuskeskuksen asiantuntija.

Polttoainekomitea ei kuulu CEPC:n suunnitteluryhmiin, eikä ryhmällä ole kansallisia siviiliasiantuntijoita.